
PROJECT „DIGITAL CULTURAL AND HISTORICAL HERITAGE OF PLOVDIV MUNICIPALITY“ – PROBLEMS AND SOLUTIONS?

Lora Hristozova, lorahristozova73@gmail.bg

Regional Ethnographic Museum, Plovdiv, Bulgaria

Bilyana Popova, b_popova_ns@abv.bg

Regional Ethnographic Museum, Plovdiv, Bulgaria

Sofiya Kovacheva, s_kovacheva@plovdiv.bg

Plovdiv Municipality, Bulgaria

Abstract: The purpose of this article is to study and analyze the results of the project "Digital Cultural and Historical Heritage of Plovdiv Municipality". A main part is the formulation of the problems during and after the project and the possible solutions. An important element of the study is the realization of a field expedition in the Roma neighbourhoods in Plovdiv and summarizing the results from it. All of this is a contribution to and experience in the field of digitization of cultural and historical heritage in the museums and galleries (following the example of Plovdiv Municipality). The basis of the study is the website www.digital.plovdiv.bg, the participants in the project and the specific field expedition. More than 50,000 movable cultural properties have been digitized. Part of the immovable properties of the city, as well as the intangible cultural heritage of the Roma are added to them.

Keywords: digitization, cultural and historical heritage, Plovdiv, museums, Roma, field expedition

ПРОЕКТ „ДИГИТАЛНО КУЛТУРНО- ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ“ – ПРОБЛЕМИ И РЕШЕНИЯ

Лора Христозова, lorahristozova73@gmail.bg

Регионален етнографски музей - Пловдив, България

Биляна Попова, b_popova_ns@abv.bg

Регионален етнографски музей - Пловдив, България

София Ковачева, s_kovacheva@plovdiv.bg

Община Пловдив, България

Резюме: Целта на настоящата статия е да се проучат и анализират резултатите от спечелен проект „Дигитално културно-историческо наследство на Община Пловдив“. Основна част е формулиране на проблемите по време и след проекта и възможните им решения. Важен елемент от проучването е реализирането на теренна експедиция в ромските махали на Пловдив и обобщаване на резултатите от нея. Всичко това е принос и опит в полето на дигитализацията на културно-историческото наследство в музеите и галериите (по примера на Община Пловдив). Основа на проучването е сайтът digital.plovdiv.bg, участниците в проекта и специфичната теренна експедиция.

Дигитализирани са над 50 000 движими културни ценности. Към тях се прибавя и част от недвижимото наследство в града, както и нематериалното културно наследство на ромите.

Ключови думи: дигитализация, културно-историческо наследство, Пловдив, музеи, роми, теренна експедиция

Община Пловдив спечели проект „Дигитално културно-историческо наследство“ на стойност 586 778, 77 евро от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Програма BG08 „Културно наследство и съвременни изкуства“, Мярка 2: „Документиране на културната история“.

Програмен оператор и управляващ орган от българска страна беше Министерството на културата, което имаше контролираща и съвещателна функция. Кандидатстваха 54 проекта от страната, но бяха одобрени едва 13. Община Пловдив беше сред спечелилите кандидати и стартира реализацията на идеята за дигитализация на културно-историческото наследство на своята територия. Договорът за безвъзмездна финансова помощ беше подписан на 29 април 2015 г. Срокът за изпълнение на проекта беше 30 април 2017 г. Сформиран бе екип за организация и управление на предначертаното, който да отговаря за ефективното, точно и правилно изпълнение на проектните дейности. Първата стъпка при реализирането на проекта беше обявяването на обществени поръчки за закупуване на техника. Този процес бе труден и бавен, продължи цяла година и забави реалния старт на проекта. През март 2016 г. беше първата пресконференция, а част от закупената техника пристигна след това.

Основен проблем още при старта на проекта беше невъзможността за спазване на сроковете поради факта, че фирмите, доставчици на техниката забавиха доставката. Трябваше да се вземе решение при подписване на договорите да се включат и точки за неустойка при забавяне или неизпълнение на поръчката в срок.

Целта беше да се дигитализират близо 50 000 обекта от пловдивското културно-историческо наследство, да се повиши квалификацията на служителите в културните институти на Пловдив. Създаването на електронна база-данни на паметници, археологически разкопки, книги, предмети на бита и различни други артефакти допринесе за опазването и съживяването на културното наследство. Проектът се изпълни в партньорство между Община Пловдив, Народна библиотека „Иван Вазов“, Регионалния етнографски музей, Регионалния исторически музей, Регионалния археологически музей, Общинския институт „Старинен Пловдив“, Градската художествена галерия и ромската общност. Това беше показно представяне как всички по равно могат да демократизират достъпа до културно-историческото наследство на града.

Недвижимото културно наследство на Пловдив беше запечатано и съхранено завинаги, като бяха дигитализирани схеми и планове на къщи или на отделни техни детайли; дигитализирани бяха 30 паметника на културата от национално значение – Небет тепе; Хисар капия; Лapidариума; Сахат тепе; Античният театър; малката и голямата базилика на Филипополис и др. Беше реализирано лазерно сканиране на сградите с професионална техника на „Геокад-93“ ЕООД. Създаде се цифров 3D модел на всеки обект, което позволи всяка сграда да бъде възстановена до детайл при възникнала необходимост.

Софтуерното решение беше хоствано върху сървърна платформа, състояща се от 6 сървъра. Осигурена бе комуникационна свързаност между отделните партньори по проекта за достъп до системата през интернет. Съхранението и употребата на дигиталните файлове е неделима част от процеса на дигитализация. Методите за конверсия, която е част от процеса на дигитализацията, са: фотографиране, сканиране, 3D заснемане. Те бяха използвани при реализацията на настоящия проект (Dragiev, 2020).

Фотографирането изисква освен фотоапарат и още много допълнителни ресурси, за да се създаде едно мини фотоателие – фонове, прожектори, плаки, стативи, обективи, синхронизатори, светкавица и др. Всичко това прави фотографирането по-сложно в сравнение с метода сканиране. Нуждата от специално осветление е обусловена от изискването дигитализираният обект да бъде заснет максимално реалистично, да се контролират светлосенките и да няма художествена намеса от страна на фотографа. Важно е саханът или стъклената захарница, например, да бъдат запечатани обективно и достоверно с цел бъдещото им възстановяване при нужда. За да има пълна информация за обекта, трябва да се направят и множество снимки на детайли от вещта. От значение е и дали се снима плосък или обемен предмет. Проблем в културните институции е липсата на професионални фотографи, които да владеят това изкуство. Принос на настоящия проект е, че бяха обучени специалисти в музеите, галерията и библиотеката, които да имат някаква начална компетентност за работа с новата техника.

Основен проблем е липсата на отделни помещения за дигитализиране на културните ценности. Техниката (особено фотографското студио) стоят в куфари и се вадят при нужда. Това затруднява работата. Всяка институция съчетава дейностите по проекта с основните си задължения. Другият метод за конверсия е сканирането, който е и най-разпространен. Със скенер Epson A4 могат да се сканират и негативи. Работи се бързо и лесно. Наведнъж могат да се обработят повече снимки с по-малък размер, като файловете се запаметяват в отделни папки без да има нужда да се изрязват. Получените по проекта скенери A2 и A3 са добър вариант за сканиране на големи книги, някои вестници, афиши, едроформатни снимки. Принос е, че се закупи скенер A0 за НБ „Иван Вазов“, който позволява сканирането на големи по размер обекти.

Най-съвременните начини за сканиране на културно наследство са свързани с триизмерните образи. Всеки музей получи и мобилен 3D скенер, който заснема обемни изображения. Проблем при работата с него е при сканиране на предмети с отблясък не се получава добър резултат. Трудно се работи след заснемането и на наличния по проекта компютър, който е със слаба видеокарта. Софтуерът на скенера е тежък за наличния хардуер. Решение на затрудненията е закупуването на мощен компютър, автоматична поставка за дигитализирания обект и статив за скенера, за да не се държи с ръка и да няма трептене при сканирането. Проблем е времето, което отнема за сканирането и последващата обработка на файловете. По проекта бяха създадени следните типове дигитални файлове (сбор от различни видове файлове): текст, аудио, изображение (скан), видео и триизмерен обект. Използвани бяха различни файлови формати: TIFF, JPEG, MP3, MP4, Isproj, MTL .

Сферите на приложение на дигитализираните обекти са институционална, за научна среда и за широката публика. В разработения софтуер, за който ще стане дума по-надолу, има част за реклама на всички институции, участващи в проекта – новини и предстоящи събития. Музейните специалисти могат да използват метаданните, качени в паспорта, за своята фондова, събирателска и научна дейност.

А широката публика вижда в интерфейса богатството на културното наследство, съхранявано в Община Пловдив. В тази връзка е важно съхранението на дигиталните файлове. За тази цел има сървъри, които пазят информацията, а всяка институция има компютър и външни харддискове, на които са записани файловете.

Една от дейностите на проекта беше свързана с разработване на софтуерно решение за създаване на виртуални колекции от наличното дигитално съдържание и презентирането им в интернет, включващо административна и публична част. След проведена обществена поръчка фирма „Лирекс БГ“ ЕООД стана изпълнител на софтуерното решение. Те спечелиха заради дългия гаранционен срок (до май 2020 г.), предложената най-ниска цена и техническата поддръжка след внедряването. Администратор с пълни права на достъп със статут собственик е Община Пловдив. Съобразно целите, единната система функционира, от една страна, като виртуален музей, достъпен за широката общественост, а от друга, като електронен архив на партньорските институции.

Основни недостатъци на софтуерното решение, установени след старта на системата, при по-детайлна работа във вътрешната част:

1. В частта на ОИ „Старинен Пловдив“ постоянната и временната експозиции са показани във вид на галерия от снимки, без видими във външното пространство метаданни. Опция относно контрол на видимостта не съществува. За реализирането на тази функционалност ще е необходим допълнителен финансов ресурс.
2. Електронният паспорт към къщите на ОИ „Старинен Пловдив“ е непълен и не е приравнен към стандарт, изискуем от Европейана. Поради тази причина всички XML файлове са писани ръчно.
3. Паспортите на ромското културно наследство и недвижимото наследство също не са съотносими към Европейана. Необходимо е редактирането им с допълване на необходимите задължителни полета.
4. Предложената функционалност (от фирмата-разработчик) относно реализиране на възможност за показване на 3D изображения не е напълно реализирана в следните части:

- 4.1. В раздел „Недвижимо културно наследство“ не са показани наличните заснемания, въпреки уверението от страна на фирмата, че това ще бъде направено. 3D визуализацията на 30-те обекта е от изключително значение за града. Община Пловдив търси специалист, компетентен в тази сфера, който ще може да визуализира заснетите обекти.
- 4.2. Липсва възможност за прикачване на 3D виртуални разходки в раздел „Недвижимо културно наследство“. Такава опция съществува единствено в частта на ОИ „Старинен Пловдив“, раздел „Къщи“. За допълнително внедряване на тази функционалност ще се изисква финансов ресурс.
5. Недостатък на софтуерната платформа са и неточностите при реализиране на търсенето. В частта на Регионален етнографски музей е необходимо включване на по-подробно търсене в колекция, подколекция и сбирка, такова до момента не е реализирано във външното пространство. За да се реши проблемът е необходима намесата на опитен програмист и финансов ресурс с цел наличието на три вида търсене: интерактивно (с доуточняване), семантично (на термини) и контекстно (с двоен клик върху отделен израз или дума).
6. Проблем е фактът, че след първото качване на изображенията и метаданните за около 50 000 обекта, всяка следваща вещ трябва да се „постави“ в системата ръчно и поединично. Това е трудоемко и доказва необходимостта от IT специалист, който да обслужва техниката, облачното пространство (там, където го има) или сървърите, социалните мрежи на институциите, да дигитализира и публикува в сайта www.digital.plovdiv.bg.
7. Съществува възможността за прикачване на PDF файлове, но те са приложими само във вътрешната част на системата. Осигуряването на видимост във външната част ще наложи намесата на програмист.
8. Редактирането на данните на вече създаден елемент не се прехвърля автоматично в английската част.

Причините за тези недостатъци са, че фирмата-разработчик проведе неформални срещи със служители от културните институции, които не бяха ангажирани с проекта.

Коригирането на грешките изисква допълнителен финансов ресурс, тъй като изпълнителят, квалифицира всяка последваща доработка като нова функционалност. Въпреки недостатъците, софтуерната платформа е гъвкава и предлага възможности за надграждане в бъдеще (нови функционалности):

1. Създаване на отделни части в сайта: „Библиотека“, „Кинотека“, „Музикална фонотека“. Да има възможност за търсене по автор, сборка, година и др. (по примера на НБ „И. Вазов“).
2. Автоматичен превод на метаданните от български на английски език (WordPress).
3. Създаване на отделна част „Природонаучен музей“, тъй като той не участва в първия етап.
4. Конфигуриране на FTP сървър за автоматичен трансфер на по-голям обем от данни в софтуерната платформа
5. Коригиране на всички недостатъци, изявени след старта на системата.
6. Да се разреши използването на десния бутон на мишката, като се запази сигурността против сваляне на съдържанието, избиране на опция „Отвори в нов таб“.
7. Възможност за автоматична проверка на правописа на метаданните и прикачване на хипервръзка в описанието.
8. Работещ бутон „Европеана“ за всички институции и НКН. Изчистване на всички нередности относно XML файловете:
9. Поставяне на бутона за препратка към социалните мрежи Facebook, Twitter, Instagram и т.н.
10. Създаване на отделна част за Община Пловдив и отделните звена, влизащи в структурата ѝ.
11. Създаване на отделен раздел „Архиви“ във вътрешната част на системата изцяло за служебно ползване и с ограничен достъп.
12. Създаване на дигитално съдържание от регистрирани неанонимни външни потребители и качването му в интернет.
13. Интегриране с мобилно приложение, за създаване на туристически маршрути, обединяване на колекции на различни културни институции, с което да се създаде цялостен културно-образователен продукт.

14. Вграждане и използване на QR кодове във физическите обекти на културните институции.

15. Въвеждане на възможност в софтуерната платформа за автоматизирана инвентаризация на движимите културни ценности на всяка от колекциите, както и оформяне на централизиран регистър на културното наследство на Община Пловдив.

Важна част от проекта е и проведената теренна експедиция, свързана с ромското културно наследство. Събрани бяха около 13 000 дигитални единици, свързани с: раждане, погребение, обрязване, сватба, рождени дни, Нова година, ковачество, кошничарство и др.

За целта бяха назначени трима роми: един експерт „Културно-историческо наследство (КИН)“ и двама експерта „Дигитализация“. Всички те активно участваха в теренните експедиции в пловдивските ромски квартали, в набирането на снимков материал, в писането на метаданните и в проведените обучения, свързани с използването на техническото оборудване. Експертът „КИН“ е археолог, с висше образование, но с елементарна техническа грамотност. Докато, експертите „Дигитализация“ са образовани, но тяхното ниво на грамотност е на по-ниско ниво. Управителят на Дигиталния център оказва помощ на ромите за изпълнение на задачите.

Проблем беше интервюирането в махалите. Някои от представителите на малцинството се страхуваха да бъдат снимани и показвани в интернет. Решението на този проблем беше използване авторитета на експертите, които са част от общността.

Всяко теренно проучване има своите специфики. Теренната работа е в основата на етнологията и е част от редица други науки. Изследванията, свързани с нея се базират на разбирането, че дадено явление може да бъде опознато след близък контакт с носителите на културата. При осъществяването на етнологика теренна експедиция, каквато е тази по проекта, се открояват няколко основни момента. На първо място е подготовката ѝ, на второ – е провеждането ѝ и на трето – обработката на събрания материал.

Проучването на ромите е сложен и отговорен процес, който включва интелектуален потенциал, човешки и материални ресурси, добро планиране, привличане на местните власти, културните институции и др. Необходимо е предварително да се изработи програма, по която то ще протече.

От особена важност е изборът на подхода, по който ще се проведат интервютата. Между значимите форми на социологическо изследване са тези, насочени към разказите за живота или т. нар. „биографичен подход“. При него се търси пресечната точка на наблюдението и размисъла. Въпросите, които следва да се поставят при осъществяването на теренното изследване са: С кого да разговаряме?; Каква да е продължителността на интервюто?; Какви въпроси да се поставят – преки или непреки?; Как да бъде записан разказът с респондента – пълен или непълен?; Как да се анализират събраните данни?; Как да се публикуват?

Подборът на респонденти сред ромите е ключов за успешното протичане на експедицията. Най-добре е това да са общителни хора, които обичат да споделят и разказват. Контактът с информатора е подчинен преди всичко на неговите лични характеристики – етноконфесионална принадлежност, социално и семейно положение, възраст и др. Основният механизъм за сваляне на преградата между изследовател и респондент е взаимното доверие. Необходимо е да се намери „златната среда“, при която да се избегне излишното фамилиарничене и в същото време да не се подхожда с известна доза отчужденост. Диалогът е важен за спечелване доверието на интервюирания. Свободните разговори са особено ценни, защото дават на респондента необходимото спокойствие, за да може той да отговори без притеснение на зададените му въпроси. Обхватът на тематичната беседа е по-ограничен и е подчинен на определена тема. В конкретния случай сред ромското население е използван биографичният подход при разказите, свързани с жизнения цикъл – раждане, сватба, смърт. Още повече, че в ролята на изследователите (неслучайно) са включени представители на техния етнос. Интервюираните се чувстват по-освободени и получената информацията е по-достоверна.

Много е важно, пристъпвайки към терена, изследователят да е наясно с целта на своята визита. Това помага да се отстрани естественото човешко подозрение.

Разказите от биографичен или автобиографичен характер са с изключителна познавателна стойност. Представяйки събития или случки от живота на определен човек, те рисуват експресивни картини, в които по въздействащ начин се преплитат географски, исторически, психологически и пр. данни. Тези разкази изобилстват с подробности и асоциации, които трудно могат да се изведат по друг път – чрез друг вид текстове или друга методика на записване. Биографичните наративи са ценни както с информацията, която съдържат за културните процеси, така и с представянето на конкретните носители на културата (ромите) – като разказвачи и като персонажи в тези истории. Това са текстове, в които като че ли най-непосредствено и ясно се изразява връзката между субектите и обектитена фолклорната култура. Може би най-полезната за изследователите на ромския фолклор особеност на този тип разкази е насочеността към човека, доминиращата им комуникативна роля да служат за себеизява и себеизразяване на личността (Elchinova, 1994).

Друг интересен изследователски подход е този на включеното наблюдение на участник. По своята същност това е метод, при който изследователят живее сред проучваната конфесионална общност (ромската) и участва в нейните всекидневни практики, ритуали и социални взаимодействия. Той целенасочено наблюдава изследваните явления, разговаря с членовете на общността, интервюира, записва, фото и видео документира и др. В настоящия случай изследователите бяха част от ромите, което улесни комуникацията. Бяха допуснати и пропуски в теренното проучване, защото те не са специалисти в областта на фолклора и етнологията. Успехът на включеното наблюдение се дължи на стремежа за максимално „потъване“ в изучаваната култура и възможно най-близката идентификация с нея. Близостта и връзката с представителите на общността дава възможност за постигане на по-пълноценно разбиране за света на ромите, за тяхната гледна точка, ценностите им, които в по-голям процент от случаите не се споделят с непознати.

Теренната експедиция би трябвало да се извършва съгласно предварително набелязаните цели. От етична гледна точка е необходимо да се спазват нужната доза деликатност и мярка, с оглед на предполагаемите последици за културата и за установения начин на живот на изследваните.

Към наблюдаваните хора и общности, създатели и носители на проучваните явления, факти и процеси би трябвало да се подхожда без предубеждения, с необходимите лоялност, уважение и съпричастност.

Процесът на проучване и публикуваните резултати по никакъв начин не трябва да навредят на хора и общности. Често в близкия си контакт изследователят става свидетел на случки и събития или – получава информация, която би могла да засегне авторитета и достойнството на някого, да влоши определени взаимоотношения, да породии недоверие и конфликти др. Ако при определени случаи се налага подобна информация да бъде използвана, то тогава респондентът задължително трябва да остане анонимен (Yankova, 2015).

Когато резултатите от проведената теренна експедиция са публикувани, е необходимо да се потърси подходяща форма за тяхното оповестяване и популяризация сред самата изследвана общност. Това би могло да стане чрез публичен разговор, участие в местен празник, публикации в пресата, участия в радио и телевизионни предавания. По този начин експедицията добива завършен вид, а и това е един подходящ начин да се изрази благодарност към информаторите за тяхното участие и да се засили техният авторитет сред местните, подкрепя се и съдействието за реализацията на научно-изследователски идеи.

Пропуск на настоящия проект е, че няма търсената обратна връзка с ромската общност за представяне на резултатите от теренното проучване. Само тримата експерти са запознати с продукта от дейността им.

В резултат на проекта беше изграден нов Дигитален център на ул. „Цанко Лавренов“ № 10 в една от сградите на ОИ „Старинен Пловдив“. Управител е инж. София Ковачева, която координира партньорите по проекта; ръководеше временно наетите компютърни специалисти; стопанисва закупената техника и я води на отчет; кореспондираше с фирмата-доставчик на техниката и софтуера. За срок от седем месеца бяха назначени на граждански договори двама IT специалисти, които консултираха и подпомагаха работата на експертите. Те отговаряха и за създаването на специално помещение и връзка на мобилните Дигитални центрове с изградената техническа конфигурация и сървърите, които съхраняват цифровизираните обекти. От години е ясно, че музеите се нуждаят от знанието и услугите на такива хора. Изключение прави НБ „Иван Вазов“, където има екип от дигитализатори. В цялата Община Пловдив съществува IT звено само от четирима души, които физически не могат да обслужват и второстепенните бюджетни разпоредители, каквито са музеите и галерията в града. Не на последно място след края на проекта възникна проблем относно следгаранционното обслужване на техническото оборудване. Техниката е собственост на Община Пловдив и е предоставена за ползване с „Протокол за отговорно пазене“ на институциите, партньори по проекта. На специалистите от Общината не влиза в задълженията разрешаване на проблеми с техническото оборудване. Всяка институция сама се грижи за поддържане на цялото оборудване в изправност.

Благодарение на проекта бяха обучени 14 експерти (7 експерти в направление „Дигитализация“ и 7 в „КИН“). Те са служители на участващите в проекта културни институции, както и представители на ромската общност. Експертите КИН имаха отговорността за определяне на обектите, които ще се дигитализират, създаваха и въвеждаха метаданни. Експертите „Дигитализация“ контролираха качеството на изпълнените (изисквания за големина и качество на файловете, вид (TIF, JPEG). След приключване на дейностите по проекта, въпреки липсата на служители в музеите, занимаващи се единствено с цифровизация на културни ценности, процесът на дигитализация не беше преустановен.

Липсата на друг обучен персонал, освен участвалите пряко в проекта и ангажираността на служителите с преките им служебни задължения е причина за по-бавния процес на цифровизация след приключването на проекта. Посоката, в която трябва да се върви е: повишаване квалификацията на служителите в културните институции и назначаването на служители, които единствено ще са заети с процеса на дигитализация. Също така, възниква необходимост от промяна на маркетинговата политика на музеите и от привличане на специалисти (експерти) в тази област. Живеейки в условия на пандемия, по-горе описаното е от съществено значение относно подобряването на достъпа и популяризирането на културното наследство. Като доказателство за устойчивост на проекта са работещите два Дигитални центъра и продължаването на дигитализацията в институциите. Цифровизирането на културни ценности, използвайки закупената нова техника и интегрирането на данните в софтуерна платформа с отворен код, каквато беше създадена по проекта, е доказателство за устойчивост на резултатите по него. След приключването на проекта служителите на културните институции са цифровизирали над 200 000 единици, а 15 770 бр. от тях са интегрирани в софтуерната платформа. От създаването на сайта до момента 37 190 външни потребители са го посетили, като 57,36% са от България, а останалите – от други държави. Партньорите продължават активно да използват вътрешната и външната част на софтуерната платформа, като периодично обновяват и допълват информацията в нея. Проект „Дигитално културно историческо наследство на Община Пловдив получи признание от Съвета на Европа – Европейската стратегия за културно наследство за 21-ви век. Резултатите от него бяха представени като добра практика и софтуерната платформа беше качена в сайта на Съвета на Европа.

Доказателство за устойчивостта на проекта е неговото надграждане. Предстои кандидатстване към Норвежки грант за реализирането на втори етап от дигитализирането на пловдивското културно-историческо наследство. Създаденият сайт в действителност е информационен портал за всички събития, които се случват в културните институции.

Благодарение на проекта, по време на пандемия, обществеността има възможност да „посещава“ виртуално колекциите на музеите без да се налага физическо присъствие. Това е бърз и лесен достъп до част от културно-историческото наследство на Община Пловдив. Висококачественото представяне на дигитализираните обекти включва различните им употреби: виртуални изложби, турове, пърформанси; научни изследвания и публикации, рекламни брошури, постери, буклети, афиши и реализиране на съвременни маркетингови фунии. Устойчивостта на проекта е факт и благодарение на успешното дългосрочно съхранение на дигитализираните обекти, които са максимално близки до оригиналите.

В условията на пандемия е подходящо да се реализират обучения на музейни специалисти, свързани с дигитализиране на артефакти, както и запознаване със законовата база, засягаща тази тема – особено частта за авторските права върху цифровите файлове. Освен поддръжката на сайта и неговата SEO оптимизация, информацията трябва да се обновява непрекъснато. На всеки шест месеца могат да се правят интердисциплинарни кратки филми на различна тематика в търсене на нови публики.

Проектът „Дигитално културно-историческо наследство“ е един от най-големите партньорски проекти в България. Много от ценностите, които се крият във фондовете на музеите, стана достъпно за широката общественост. Всеки може да влезе в сайта и да потърси „своето“ наследство из многобройните и разнородни вещи, съхранявани в музеите, библиотеката и галерията на Пловдив. Културно-историческото наследство на града е запечатано завинаги в точни и детайлни изображения, които в бъдеще може да бъдат използвани за възстановяване и реставриране на дигитализираните вещи, снимки, книги, произведения на изкуството, къщи (дори цялостното им изграждане отново) и др. Времето или природните стихии няма да могат да заличат дигитализираните обекти, защото ще може те да бъдат възстановени в пълната им цялост благодарение на реализирания проект „Дигитално културно-историческо наследство на Община Пловдив“.

LITERATURE (ЛИТЕРАТУРА)

- Dragiev, A.** (2020) Digitization of cultural heritage. Methods and areas of application in Bulgaria (diploma thesis). [(Драгиев 2020) Драгиев, А. Дигитализация на културни ценности. Методи и сфери на приложение в България (дипломна работа)].
- Elchinova, M.**(1994) The autobiographical story as a self-determination – Bulgarian folklore 1994, No. 6, p. 17 – 31. [(Елчинова 1994) Елчинова, М.Автобиографичният разказ като самоопределяне. – Български фолклор 1994, № 6, с. 17-31].
- Yankova, V.**(2015) Field folkloristic study – step by step – Shumen. [(Янкова 2015) Янкова, В. Теренното фолклористично изследване – стъпка по стъпка. Шумен].

INFORMANTS (ИНФОРМАТОРИ):

- Plamen Panov** – Project Manager of “Digital Cultural and Historical Heritage of Plovdiv Municipality”. Пламен Панов – ръководител-проект „Дигитално културно-историческо наследство на Община Пловдив“
- Zoya Petrusheva** – Project Coordinator of “Digital Cultural and Historical Heritage of Plovdiv Municipality”. Зоя Петрушева – координатор-проект „Дигитално културно-историческо наследство на Община Пловдив“

LORA HRISTOZOVA

lorahristozova73@gmail.bg

Regional Ethnographic Museum, Plovdiv, Bulgaria

BILYANA POPOVA, PhD

b_popova_ns@abv.bg

Regional Ethnographic Museum, Plovdiv, Bulgaria

SOFIYA KOVACHEVA, Eng.

s_kovacheva@plovdiv.bg

Plovdiv Municipality, Bulgaria

AUTHOR` DATA WERE PUBLISHED ACCORDING GDPR RULES OF THE JOURNAL

ISSN: 2367-8038

Съставители
Петко Ст. Петков
Галина Богданова

Editors
Petko St. Petkov
Galina Bogdanova

Материалите в сборника са обект на авторско право. Разрешава се безвъзмездното ползване на техни електронни/ хартиени копия само за лична употреба или обучение, при пълно цитиране на текущата страница и след писмена декларация от цитиращия за липса на търговски намерения.

This work is subject to copyright. Open and free of charge use of digital/hard copies of publications is granted only for personal or educational use, with full citation of the current page, and after written declaration of the quoting side for not-commercial intention.

Научната поредица е регистрирана в НАЦИД с № 1209

Science series has been registered in NACID with No. 1209

© **Авторски колектив, 2021** © **Authors` Group, 2021**

Техническо редактори:
Калина Сотирова-Вълкова
Николай Ноев
Паскал Пиперков

Technical editors:
Kalina Sotirova-Valkova
Nikolay Noev
Paskal Piperkov

www.math.bas.bg/vt/kin

ISSN: 2367-8038

том 7, брой 1 (10)/2021
vol. 7, issue 1 (10)/2021